

Tržaška cesta 2 | 1000 Ljubljana | Slovenija

t 01 369 58 20

f 01 369 58 30

e gp.jakrs@jakrs.si

www.jakrs.si

Osnovne šole, osnovne šole s prilagojenim programom in zavodi za vzgojo in izobraževanje otrok in mladostnikov s posebnimi potrebami

Splošne knjižnice

Združenje splošnih knjižnic, Sekcija šolskih knjižnic pri ZBDS, Društvo šolskih knjižničarjev Slovenije

Številka: 6133-1/2014/9

Datum: 22. 8. 2014

Zadeva: **Obvestilo o poteku nacionalnega projekta »RASTEM S KNJIGO OŠ 2014« v šolskem letu 2014/2015 in program obiska v splošnih knjižnicah**

Spoštovani,

pošiljamo vam informacijo o poteku nacionalnega projekta **»Rastem s knjigo OŠ 2014« v šolskem letu 2014/2015**, ki ga že devetič izvaja Javna agencija za knjigo RS.

Konec avgusta in prve dni septembra 2014 bodo v knjižnice dostavljene izbrane knjige za sedmošolce na podlagi podatkov o številu sedmošolcev v šolskem letu 2014/2015.

Uradni začetek projekta »Rastem s knjigo OŠ 2014« v šolskem letu 2014/2015 je 8. september 2014, mednarodni dan pismenosti.

Predstavitev projekta »Rastem s knjigo OŠ in SŠ 2014« z avtorji izbranih knjig bo potekala na septembrski strokovni sredi, ki bo **10. septembra 2014 ob 10. uri** v Mestni knjižnici Ljubljana, Knjižnici Otona Župančiča, Kersnikova 2, Ljubljana.

Knjigo pisatelja Slavka Pregla **Odprava zelenega zmaja z ilustracijami Marjana Mančka**, ki je bila izbrana na Javnem ciljnem razpisu za izbor kulturnih projektov »Rastem s knjigo OŠ in SŠ 2014« na področju RSK OŠ, bodo sedmošolci prejeli ob organiziranem obisku najbližje splošne knjižnice v okviru realizacije svojega letnega delovnega načrta 2014/15. Sodelavci iz splošnih knjižnic bodo zanje pripravili program s predstavitvijo knjižnice, knjižničnega informacijskega znanja, avtorja izbrane knjige in knjige same.

Prilagam vam osnovno predstavitev izbrane knjige, predlog programa obiska in priporočene aktivnosti ob izvajanju projekta **»Rastem s knjigo OŠ 2014«** (glej prilogo **Okvirni program obiska sedmošolcev v splošni knjižnici**).

Projekt »Rastem s knjigo OŠ 2014« pripravlja JAK v sodelovanju z delovno skupino, ki vključuje predstavnike Ministrstva za kulturo, Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport, Pionirske - centra za mladinsko književnost in knjižničarstvo pri MKL, Zavoda RS za šolstvo, Združenja splošnih knjižnic, Sekcije šolskih knjižnic pri ZBDS, Društva šolskih knjižničarjev Slovenije, Društva slovenskih pisateljev ter Javne agencije za knjigo RS kot nosilke projekta.

Potek projekta lahko spremljate tudi na spletni strani JAK: http://jakrs.si/rastem_s_knjigo/.

Za dodatna pojasnila in informacije lahko pokličete **Tjašo Urankar**, vodjo projekta na JAK (**telefon: 01 369 58 25** ali e-pošta: tjasa.urankar@jakrs.si).

V upanju na novo uspešno sodelovanje pri nacionalnem projektu »*Rastem s knjigo OŠ 2014*« tudi v novem šolskem letu vas lepo pozdravljamo.

Tjaša Urankar, Javna agencija za knjigo RS
Vodja projekta »Rastem s knjigo OŠ in SŠ 2014«

PRILOGA:

- **Okvirni program obiska sedmošolcev v splošni knjižnici, »Rastem s knjigo OŠ 2014« v šolskem letu 2014/15, Kaj mi ponuja knjižnica.**

V vednost poslati:

- NUK, center za razvoj knjižnic

PRILOGA:

OKVIRNI PROGRAM OBISKA SEDMOŠOLCEV V SPLOŠNI KNJIŽNICI

»RASTEM S KNJIGO OŠ 2014« V ŠOLSLEM LETU 2014/2015

KAJ MI PONUJA KNJIŽNICA

Spoštovani,

tudi letos vas vabimo k sodelovanju pri projektu Rastem s knjigo 2014 za osnovnošolce (*»Rastem s knjigo OŠ 2014«*). Delovna skupina projekta *»Rastem s knjigo«*, ki jo sestavljamo predstavniki vseh sodelujočih partnerjev, je tudi letos pripravila program obiskov sedmošolcev v splošnih knjižnicah oz. je prilagodila program iz prejšnjih let, saj se je ta izkazal kot domišljen in uspešen.

Podrobnejši načrt izvedbe obiska prepuščamo vam – strokovnim delavcem v knjižnicah in šolah, saj imate sami veliko izkušenj in svežih idej, hkrati pa najbolje poznate tudi različne možnosti (strokovne, kadrovske, prostorske ...), ki jih imate na voljo za izvedbo programa.

Upoštevali boste lahko tudi izkušnje iz sodelovanja v projektu *»Rastem s knjigo OŠ«* iz preteklih osmih let. Pri pripravi obiskov je nujno upoštevati zelo različne bralne izkušnje, navade in interese sedmošolcev ter njihovo raven knjižničnega informacijskega znanja.

Dobro sodelovanje knjižničarjev v splošnih knjižnicah s koordinatorji kulturne vzgoje, šolskimi knjižničarji in drugimi strokovnimi delavci na šoli je ključno za uspešno izvedbo projekta *»Rastem s knjigo OŠ 2014«*.

PRIPRAVA NA OBISK KNJIŽNICE

1. Če je le mogoče, naj se v projekt vključijo šolski knjižničarji, saj je izvajanje projekta v osmih letih pokazalo, da so taka sodelovanja zelo uspešna.
2. Za vsako skupino posebej se knjižničar v splošni knjižnici in koordinator projekta na šoli (šolski knjižničar ali učitelj/spremljevalec skupine) vnaprej dogovorita za program obiska v knjižnici, da bo lahko obisk čim bolj po meri učencev, skladen z njihovimi interesi in potrebami. Dogovor naj vključuje vnaprejšnjo pripravo učencev v šoli na obisk v splošni knjižnici.
3. Predvidoma učenci z učitelji/spremljevalci obišejo enoto splošne knjižnice, ki je šoli najbližja oz. je najustreznejša glede na zastavljeni program obiska.
4. Za obisk priporočamo vsaj dve (2) šolski uri.
5. Predlagamo, da šole iz bolj oddaljenih krajev organizirajo obisk sedmošolcev v splošni knjižnici v okviru kulturnega dneva in poleg knjižnice obišejo še kakšno drugo kulturno ustanovo (muzej, galerijo itd.). Pri tem lahko dobijo še en žig za Slovenski knjižnično-muzejski MEGA kviz.

IZVEDBA PROGRAMA NA OBISKU V KNJIŽNICI

Predlagamo, da se pri izvedbi programa splošne knjižnice držijo štirih osnovnih korakov:

1. Predstavitev splošne knjižnice

Uvodna, splošna predstavitev (vsem sedmošolcem ponuditi brezplačni vpis ter razdeliti informacijsko-promocijsko gradivo knjižnice). Obseg le-te je odvisen od tega, ali so učenci že kdaj obiskali to splošno knjižnico kot skupina; morda so mnogi med njimi že včlanjeni prav v to knjižnico.

2. Knjižnično-informacijsko opismenjevanje

Po dogovoru s šolskim knjižničarjem izbrati tisto, česar učenci še ne poznajo in bi lahko pritegnilo njihov interes za uporabo storitev splošne knjižnice:

- predstavitev vzajemnega kataloga COBISS/OPAC,
- reševanje Slovenskega knjižnično-muzejskega MEGA kviza (kratko informacijo najdete v prilogi 6),
- oblika knjižničnega informacijskega znanja (KIZ), ki jo knjižnica redno izvaja, ali nova oblika KIZ, ki jo lahko knjižnica in šolski knjižničar pripravita posebej za projekt »*Rastem s knjigo OŠ 2014*«.

3. Motivacija za leposlovno branje

Spodbujanju branja književnih besedil naj se na obisku nameni čim več časa. Učence v pogovoru spretno potrjujemo kot bralce in poznavalce mladinskih knjig. Najprej jih povprašamo, katere knjige morda že poznajo in kaj menijo o njih, potem šele predstavljamo, »predavamo«. Vodimo zanimivo, iskriivo, navdušeno izmenjavo mnenj!

Po dogovoru naj šolski knjižničarji učence vnaprej pripravijo na obisk knjižnice, v knjižnici pa izberemo:

- kratek pogovor o pomenu branja leposlovja, o branju za bralno značko; pogovor o tem, kaj radi berejo,
- povabimo jih k branju kakovostnih sorodnih knjig (*priloga 5*): morda katere že poznajo, kaj menijo o njih? Bi uvrstili v ta seznam še katero?
- na kratko jim predstavimo pisatelja Slavka Pregla in njegovo ustvarjalnost – ob razstavi njegovih knjig (*prilogi 2 in 3*): katere izmed naštetih že poznajo, kaj menijo o njih? (opozorimo na slovenske literarne nagrade s področja mladinske književnosti),
- na kratko predstavimo ilustratorja Marjana Mančka (*priloga 4*),
- predstavimo darilno knjigo *Odprava zelenega zmaja* (z motivacijskim programom), (*priloga 1*),
- ogled predstavitvenega filma projekta »*Rastem s knjigo OŠ 2014*«, ki je dostopen na spletni strani Javne agencije za knjigo RS (www.jakrs.si), v rubriki: *Rastem s knjigo video vsebine*).

4. Zaključek obiska

Razdelimo izbrano knjigo in učence že v knjižnici povabimo, da knjigo odprejo, nekaj jih povabimo, da preberejo naključni odlomek: jih je vznemiril, motiviral za nadaljnje branje?

Zelo pomembno je, da učenci doživijo obisk splošne knjižnice kot zanimiv in privlačen, da skupno srečanje zaključijo navdušeni nad knjigami in knjižnico, motivirani za branje.

Učitelji lahko po obisku splošne knjižnice in ob prebiranju darilne knjige na šoli:

- učence motivirajo k branju spremne besede z naslovom *Kam potuje Odprava zelenega zmaja* in k branju *Velike pustolovščine*, ki je predhodnica darilne knjige,
- učence napotijo (v šoli ali doma) k ogledu televizijske nadaljevanke z istoimenskim naslovom,
- vključijo izbrano knjigo v seznam za domače branje ali branje za bralno značko,
- se tematsko navežejo na šolski program,
- učence spodbudijo k raziskovanju doživljanja otroštva skozi čas (»otročstvo/mladost nekoč in danes«; glej *prilogo 6*),
- učence napotijo na pogovor o tematiki k staršem/starim staršem in k družinskemu branju izbrane knjige ipd.

Želimo vam uspešno izvedbo projekta »Rastem s knjigo OŠ 2014«!

Pripravile:

- mag. Darja Lavrenčič Vrabec, Mestna knjižnica Ljubljana, Pionirska - center za mladinsko književnost in knjižničarstvo,
- Kristina Picco, Mestna knjižnica Ljubljana, Pionirska - center za mladinsko književnost in knjižničarstvo,
- Katja Kemperle, Mestna knjižnica Ljubljana, Pionirska - center za mladinsko književnost in knjižničarstvo,
- mag. Tilka Jamnik, predsednica Slovenske sekcije IBBY,
- Tjaša Urankar, Javna agencija za knjigo RS.

PRILOGE: 1-7

PRILOGA 1

ANOTACIJA IZBRANE KNJIGE

Pregl, Slavko: **Odprava zelenega zmaja.**

Ilustracije Marjan Manček. Ljubljana: Študentska založba, 2013, 115 str.

Utemeljitev strokovne komisije za literarne prireditve in razvijanje bralne kulture JAK:

Mladinski roman *Odprava zelenega zmaja* pisatelja Slavka Pregla je nepogrešljivo literarno delo slovenske mladinske književnosti, ki si je v integralni verziji (*Velika pustolovščina* in njeno nadaljevanje *Odprava zelenega zmaja*) pridobila status knjižne zimzelenke. Gre za ponatis in posodobitev zgodbe iz leta 1976. Slavko Pregl je priljubljen slovenski pisatelj, dobro poznan mladim bralcem. H kvaliteti besedila pripomorejo tudi odlične, duhovite ilustracije Marjana Mančka. Z večplastnostjo zgodba nagovarja celotno generacijo sedmošolcev. Živa zgodba o velikih dogodivščinah Mihe, Pipija in Andreja, ki se na lastno pest odpravijo na pustolovščino njihovega življenja, med mladimi bralci spodbuja prijateljstvo in medsebojno zaupanje kot pozitivni vrednoti, ki sta prepotrebni tudi v današnjem času.

Po knjigi je bila že takoj po izidu posneta tudi znana televizijska nadaljevanka z istoimenskim naslovom.

PRILOGA 2

O PISATELJU

SLAVKO PREGI, (rojen 9. septembra 1945 v Ljubljani), je pisatelj, pripovednik, basnopisec, založnik in urednik.

Diplomiral je na Ekonomski fakulteti v Ljubljani leta 1972. V letih od 1969 do 1991 je bil zaposlen v založbi Mladinska knjiga, nato je bil do leta 2002 samostojni založnik, direktor založbe EWO, od leta 2003 do 2009 pa je imel status samozaposlenega v kulturi. Bil je predsednik Društva Bralna značka Slovenije – ZPMS (2004–2008) in predsednik Društva slovenskih pisateljev (2007–2008). Od leta 2009 pa do upokojitve leta 2012 je bil direktor Javne agencije za knjigo RS.

Z novinarskim in literarnim delom je Slavko Pregl začel že v gimnaziji. S pisanjem se je nato ukvarjal ves čas urednikovanja in delovanja v založništvu. Njegovi humoristični in satirični teksti so izhajali v različnih revijah in časopisih. Do danes je objavil okrog 50 knjig za mladino in za odrasle (to so prozna dela, basni, satirični in humoristični teksti ter poljudnoznanstvena dela), ki so prevedene v dvanajst jezikov.

Za mladinska dela Slavka Pregla je značilen realističen način pisanja. Jezik je preprost in šegav, osredinjen na mladega bralca. To so predvsem zabavne in napete pripovedi o mladih, pripovedi o duhovitih skupnih pustolovščinah. V njih ničesar ne olepšuje; literarni junaki vedno temeljijo na resničnem življenju. Večkrat je zaslediti teme o medsebojnih odnosih med otroki in starši, o problemih mladih v družini in družbi. Kljub temu so za njegova mladinska dela značilni vedrina, radoživost in humor.

Slavko Pregl je prejel celo vrsto nagrad za svoja humoristična in satirična besedila. Za mladinsko literaturo je leta 1978 prejel Levstikovo nagrado za knjigo Geniji v kratkih hlačah, nagrado večernica (2004, večernica za leto 2003) za knjigo Srebro iz modre špilje in nagrado desetnica za knjigo Usodni telefon (2005).

Leta 2007 je na 23. slovenskem knjižnem sejmu prejel Schwentnerjevo nagrado za življenjsko delo v založništvu in Župančičevo nagrado leta 2010.

PRILOGA 3

SLAVKO PREGI IN NJEGOVA USTVARJALNOST

Leposlovna dela za otroke in mladino

- Bojni zapiski mestnega mulca.** Ilustracije Marjan Manček. Ljubljana: Partizanska knjiga, 1982. (Matjaževa knjižnica).
- Car brez zaklada.** Novo mesto: Goga, 2009. (Zbirka Lunapark).
- Če bi in če ne bi.** Ilustracije Marjan Manček. Ljubljana: DZS, 1993. (Zbirka Ristanc).
- Čudni časi.** Ilustracije Bojan Jurc. Radovljica: Didakta, 2011.
- Dva majhna velika ribiča.** Ilustracije Arjan Pregl. Ljubljana: Mladika, 2006. (Zbirka Liščki).
- Geniji brez hlač.** Ilustracije Gašper Rus. Radovljica Didakta, 2009 in 2010.
- Geniji v dolgih hlačah.** Ilustracije Bine Rogelj. Ljubljana: Mladinska knjiga, 1985. (Knjižnica Sinjega galeba), Tržič: Učila International, 2004. (Žepna knjiga).
- Geniji v kratkih hlačah.** Ilustracije Marjan Manček. Ljubljana: Mladinska knjiga, 1978, 1980, 1983, 1985, 1996. 2000. (Knjižnica Sinjega galeba in zbirka Domen). Ljubljana: Gyrus, 2000.
- Gospodka iz samokolnice.** Ilustracije Arjan Pregl. Ljubljana: Mladika, 2013. (Knjižna zbirka Liščki).
- Juha cviluha.** Ilustracije Kostja Gatnik. Ljubljana: Mladinska knjiga, 1981. (Deteljica). Ljubljana: Karantanija, 2008.
- Lutke iz sedmega nadstropja.** (Dvojezična izdaja). Prevod Erica Johnson Debeljak. Ilustracije Ana Zavadlav. Ljubljana: Vodnikova založba (DSKG), 2009. (Zbirka Spominčice = Forget-me-nots).
- Male oblačne zgodbe.** Ilustracije Arjan Pregl. Ljubljana: Mladika, 2004. (Knjižna zbirka Liščki).
- Mulci na pohodu.** Tržič: Učila International, 2004. (Žepna knjiga).
- O zmaju, ki je želel biti kralj.** Ilustracije Damijan Stepančič. Ljubljana: Mladinska knjiga, 2012. (Zbirka Velike slikanice).
- Odprava zelenega zmaja.** Ilustracije Marjan Manček. Ljubljana: Mladinska knjiga, 1976. (Cicibanova knjižnica). Ilustracije Jure Kralj, Ljubljana: Karantanija, 2001. (Zbirka Lastovka). Tržič: Učila International, 2004. (Žepna knjiga). Ilustracije Marjan Manček, Ljubljana: Študentska založba, 2013.
- Olimpiada v živalskem vrtu.** Ilustracije Bine Rogelj. Ljubljana: samozaložba, 1990.
- Papiga v šoli.** Ilustracije Marija Lucija Stupica. Ljubljana: Mladinska knjiga, 1978. (Mala slikanica).
- Papiga že spet v šoli.** Ilustracije Marjan Manček. Ljubljana: Arkadija, 2001.
- Petelin na gnoju: basni.** Ilustracije Bojan Jurc. Radovljica: Didakta, 2008.
- Priročnik za klatenje.** Ilustracije Marjan Manček. Ljubljana: Borec, 1977. (Kurirčkova knjižnica). Ljubljana [i.e.] Trst: Založništvo tržaškega tiska, 1981. Ljubljana: Delavska enotnost, 1988. (Zbirka Utrip). Tržič: Učila International, 2004. (Žepna knjiga).
- Radovedne pravljice.** Ilustracije Kostja Gatnik. Dob pri Domžalah: Miš, 2011.
- Sladke denarnice in druge basni.** Ilustracije Andrej Čakš. Ljubljana: Mladika, 2009. (Planika).
- Smejelnik in cvililna zavora.** Ilustracije Kostja Gatnik. Ljubljana: Mladinska knjiga, 1984. (Velike slikanice).
- Smrka in njegov.** Ilustracije Bojan Jurc. Ljubljana: Partizanska knjiga, 1987. (Matjaževa knjižnica).
- Spričevalo.** Ilustracije Arjan Pregl. Ljubljana: Mladinska knjiga, 2005, 2007. (Knjižnica Sinjega galeba).
- Srebro iz modre špilje.** Ljubljana: Mladinska knjiga, 2003. (Knjižnica Sinjega galeba). Ljubljana: Društvo Bralna značka Slovenije – ZPMS, 2005. (Zbirka Zlata bralka, zlati bralec).
- Strašna bratranca.** Ilustracije Bine Rogelj. Ljubljana [i.e.] Trst: Založništvo tržaškega tiska, 1981. Ljubljana: Delavska enotnost, 1988. (Zbirka Utrip).

Ujeti ribič. Ilustracije Damijan Stepančič. Ljubljana: Mladika, 2005. (Knjižna zbirka Liščki).

Umazana zgodba. Ilustracije Kostja Gatnik. Ljubljana [i.e.] Trst: Založništvo tržaškega tiska, 1981. Ljubljana: Delavska enotnost, 1988.

Usodni telefon. Ilustracije Arjan Pregl. Ljubljana: Prešernova družba, 2004, 2005. (Koledarska zbirka).

Varja se pogovarja. Ilustracije Arjan Pregl. [S. l.]: Revija Galeb, Čedad: Zadruga Novi Matajur, 2006.

Velika pustolovščina. Ilustracije Marjan Manček. Ljubljana: Študentska založba, 2013.

Zakaj ima babica dve palici. Ilustracije Matjaž Schmidt. Ljubljana: Mladika, 2008. (Zbirka Liščki).

Zdravilo za poredneže. Ilustracije Marija Lucija Stupica. Ljubljana: Mladinska knjiga, 1982. (Mala slikanica).

Zgode na dvoru kralja Janeza. Ilustracije Bojan Jurc. Ljubljana [i.e.] Trst: Založništvo tržaškega tiska, 1981. Ljubljana: Delavska enotnost, 1988. (Zbirka Utrip).

Zvezda s čepico. Ilustracije Arjan Pregl. Ljubljana: Mladika, 2003. (Knjižna zbirka Liščki).

Poučna dela za otroke in mladino (izvirna)

Denar. Ilustracije Božo Kos. Ljubljana: Mladinska knjiga, 1979. (Pelikan).

Med delom in denarjem. Ilustracije Tomaž Lavrič, Marjan Manček ... et al. Ljubljana: Karantanija, 2008.

Počesane muhe ali Zelo zapleten priročnik o lepem vedenju. Ilustracije Marjan Manček. Ljubljana: Mladinska knjiga, 1993.

Zgodba o knjigi. Ilustracije Janko Testen. Ljubljana: Mladinska knjiga, 1986. (Zbirka Pelikan).

Elektronske knjige

Odprava zelenega zmaja. Ilustracije Marjan Manček. Ljubljana: Študentska založba, 2013. (Zbirka (*)).

Poučna dela za otroke in mladino: tudi prevedel in priredil

Gerry Bailey in Felicia Law: **Denar v tvojem žepu, Kaj početi z denarjem?, Kako je nastal denar?, Kako priti do denarja?** Prevod in priredba Vasja Cerar, Franjo Jamnik, Slavko Pregl in Sveto Trajkovski. Ilustracije Mike Phillips in Felicia Brooks. Ljubljana: Arkadija: Društvo Bralna značka Slovenije – ZPMS, 2007. (Moj denar).

Knjige za odrasle

Basni. Ilustracije Bine Rogelj. Ljubljana: Cankarjeva založba, 1978.

Kukavičje jajce. Ljubljana: Cankarjeva založba, 2013.

Nova zgodovina. Ilustracije Andrej Habič. Ljubljana: Mladinska knjiga, 1972. (Zbirka Pota mladih).

Razkošje v glavi. Ilustracije Bine Rogelj. Nenavadna Slovenija / Mate Dolenc. Ilustracije Bine Rogelj. Ljubljana: Mladinska knjiga, 1974. (Nova slovenska knjiga).

S knjigo po svetu. Ljubljana: Cankarjeva založba, 2003.

Velika skrivnostna skrivnost. Ilustracije Jana Kocjan. Dob: Miš, 2013.

Zadnja želja. Ljubljana: Rokus, 2004. (Zbirka Skriti klasiki).

PRILOGA 4

O ILUSTRATORJU

MARJAN MANČEK se je rodil leta 1948 v Novem mestu. Je ilustrator, stripar, karikaturist, filmski animator.

Diplomiral je na Filozofski fakulteti v Ljubljani iz angleščine in zgodovine. Ustvarjati je začel že v študijskih letih, ko se je preživljal z risanjem karikatur za domače in tuje časopise in revije. Za otroke je začel ilustrirati leta 1975. Leta 1976 je bil urednik revije Kurirček in mladinskega tiska pri Založbi Borec. Kot svoboden umetnik se ukvarja z risanjem karikatur in stripov, ilustriranjem knjig in objav za mladinsko periodiko ter filmsko animacijo. Za gledališče je likovno zasnoval nekaj lutkovnih predstav.

»Njegova likovna govorica je neposredna in preprosta. [...] Avtorske slikanice, ki včasih govorijo brez besed, odkrivajo pripovednika, ki duhovito zabava ali izpoveduje resnice, ki so namenjene tudi odraslim.« (Avguštin, 1984)¹. Ilustriral je več kot 250 knjig za otroke in mladino. Med najbolj znanimi so: Hribci, Modri medvedek, Cufek, Pedenjped, Kozlovska sodba v Višnji gori, Mojca Pokrajculja, Peter Klepec, Zrcalce, Zlata ribica, Kraljična na zrnu graha in mnoge druge.

Za svoje delo je prejel številne nagrade. Med pomembnejšimi so: plaketa Zlatno pero Beograda (1977), Levstikova nagrada (1977), nagrada za najlepšo knjigo za otroke na 12. slovenskem knjižnem sejmu (1995), priznanje Hinka Smrekarja (2010) in nagradi za animacijo na festivalu slovenske filmske animacije (2000 in 2004). Za ilustratorski opus je leta 2007 prejel Levstikovo nagrado za življenjsko delo. Za knjigo Hribci kremeniti je prejel priznanje zlata hruška 2012.

¹ Avguštin, Maruša: [Uvod: Marjan Manček]. V: Ilustracije: Šivčeva hiša, Radovljica, februar 1984. Radovljica: Muzeji radovljiške občine, Galerija Šivčeva hiša, 1984.

PRILOGA 5

MARJAN MANČEK IN NJEGOVA USTVARJALNOST (LE AVTORSKA DELA)

Dela za otroke in mladino

- Abecedeževnik.** Ljubljana: Borec, 1983. (Kurirčkova torbica).
- Brundo Rjavček.** Ljubljana: Mladinska knjiga, 1988. (Zbirka Mala slikanica).
- Brundo se igra.** Ljubljana: Mladinska knjiga, 1978. (Pedenjped), 2011. (Zbirka Knjiga pred noskom).
- Brundo skače.** Ljubljana: Mladinska knjiga, 1979. (Pedenjped).
- Brundo šteje.** Ljubljana: Mladinska knjiga, 1981. (Pedenjped).
- Cufek.** Ljubljana: Mladinska knjiga, 1995. (Zbirka Sonček).
- Cufek in prijatelji.** Ljubljana: Mladinska knjiga, 1996. (Zbirka Sonček).
- Dajnomir in Miliboža.** Ljubljana: Borec, 1984.
- Ena, dva, tri.** Ljubljana: Borec, 1981. (Kurirčkova torbica).
- Hribci kremeniti.** Ljubljana: Forum, 2011, 2013. (Zbirka Minimundus) (Posebna izdaja revije Stripburger).
- Hribci. Sreča ne počiva.** Ljubljana: DZS, 1993. (Zbirka Hribci).
- Hribci. Zgodbe iz pradavnine.** Ljubljana: Državna založba Slovenije, 1993. (Zbirka Hribci).
- Hribci? Kaj? Kdo?** Ljubljana: DZS, 1994. (Zbirka Hribci).
- Iz dnevnika čebelice Medke.** Radovljica: Didakta: Muzeji radovljiške občine, Čebelarski muzej, 1997, 2005.
- Kaj boš, ko boš velik?** Ljubljana: Mladinska knjiga, 1981, 1983. (Pobarvanke).
- Kaj delaš, Dajnomir?** Ljubljana: DZS, 1994. (Zbirka Hribci).
- Kaj pričakujejo živali od olimpiade: sporoča leteči reporter papagaj.** Ljubljana: Modrijan, 1996.
- Kakšno?** Ljubljana: DZS, 1994. (Zbirka Hribci).
- Kam pa kam, Modri medvedek?** Ljubljana: Mladinska knjiga, 2012. (Zbirka Velike slikanice).
- Kdaj smo veseli in kdaj smo žalostni.** Ljubljana: Borec, 1989. (Kurirčkova torbica).
- Kdo je homo S?** Ljubljana: Borec, 1982. (Kurirčkova torbica).
- Kdo? Čigav?** Ljubljana: DZS, 1995. (Zbirka Hribci).
- Kje? Kam? Kdaj? Kako?** Ljubljana: DZS, 1995. (Zbirka Hribci).
- Koliko? Kateri?** Ljubljana: DZS, 1995. (Zbirka Hribci).
- Kužek Vuf.** Ljubljana: Univerzum, 1980. (Zbirka Ringaraja). Šmarje-Sap: Buča, 2013. (Pik-vuf-mjav-uh).
- Modri medvedek.** Ljubljana: Mladinska knjiga, 1987. (Mala slikanica).
- Mucek Mjav.** Ljubljana: Univerzum, 1980. (Zbirka Ringaraja). Šmarje-Sap: Buča, 2013. (Pik-vuf-mjav-uh).
- Piščanček Pik.** Ljubljana: Univerzum, 1980. (Zbirka Ringaraja). Šmarje-Sap: Buča, 2013. (Pik-vuf-mjav-uh).
- Pobarvanka - prepogljivka.** Ljubljana: Mladinska knjiga, 1980. (Zbirka Pobarvanke).
- Slonček in pol.** Ljubljana: Borec, 1984. (Kurirčkova torbica).
- Zajček Uh.** Ljubljana: Univerzum, 1980. (Zbirka Ringaraja). Šmarje-Sap: Buča, 2013. (Pik-vuf-mjav-uh).

PRILOGA 6

SEZNAM SORODNIH KNJIG

Seznam dopolnite po svoji presoji! V pomoč vam je lahko izbor kakovostnih mladinskih knjig (»zlate hruške«, »opazno dobre izdaje« in »dobre izdaje«), ki ga najdete v Priročnikih za branje kakovostnih mladinskih knjig. Letošnji Priročnik (Pregled knjižne produkcije za mladino iz leta 2013) bo predvidoma izšel v začetku novembra 2014.

Naročiti ga je mogoče na e-naslov: pionirska@mklj.si oz. po telefonu: 01 600 13 38 ali faxu: 01 600 13 32.

Predstavitve novega Priročnika bo na strokovni sredi, 12. novembra 2014, ob 10. uri, v MKL, Knjižnici Otona Župančiča, Kersnikova 2, Ljubljana.

Projekt sofinancira Javna agencija za knjigo RS.

Priročniki iz prejšnjih let so dostopni na domači strani:

<http://www.mklj.si/index.php/prirocnik/item/451>.

POUČNE:

DUŠA, Irena: **Vzgoja staršev**. Ilustracije Izar Lunaček. Ljubljana: Cankarjeva založba, 2010.

PAUTSCH, Oliver: **Skrivni leksikon za fante: akcijsko, berljivo, kočljivo, žgečljivo ... od A do Ž (in v glavnem tudi čisto koristno)**. Prevod Irena Madric. Ljubljana: Mladinska knjiga, 2012.

PAUTSCH, Sandra in Oliver: **Skrivni leksikon za punce: akcijsko, berljivo, kočljivo, žgečljivo ... od A do Ž (in v glavnem tudi čisto koristno)**. Prevod Irena Madric. Ljubljana: Mladinska knjiga, 2012.

LEPOSLOVNE:

(otročstvo/mladost nekoč in danes)

ČATER, Dušan: **Pojdi z mano**. Novo mesto: Goga, 2008 in 2009.

DOLENC, Mate: **Mali princ z otoka**. Ilustracije Luka Seme. Radovljica: Didakta, 2012.

DOLINAR, Brane: **Dvojne počitnice**. (katerakoli izdaja)

GOLOB, Tadej: **Kam je izginila Brina?** Ilustracije Milanka Fabjančič. Dob pri Domžalah: Miš, 2013.

INGOLIČ, Anton: **Potopljena galeja: mladinska povest.** (katerakoli izdaja)

INGOLIČ, Anton: **Tajno društvo PGC.** (katerakoli izdaja)

KUIJER, Guus: **Naj ljubezen gori kot plamen, amen.** Ilustracije Alice Hoogstad. Prevod Mateja Seliškar Kenda. Dob pri Domžalah: Miš, 2006. (iz iste serije še **Raj je tukaj in zdaj, Ko sreča trešči kot strela, Čez obzorje z vetrom na morje, Ej, moje ime je Polleke!**)

LEVOY, Myron: **Čarovnica s Četrte ulice in druge povesti.** Prevod Uroš Kalčič. Ilustracije Boštjan Plesničar. Ljubljana: Modrijan, 2011.

MAL, Vitan: **Teci, teci, kuža moj.** (katerakoli izdaja)

MATÈ, Miha: **Bosopeta družčina.** (katerakoli izdaja)

MUCK, Desa: **Blazno resno o šoli.** (katerakoli izdaja)

MUCK, Desa: **Pod milim nebom.** (katerakoli izdaja)

NOVAK, Bogdan: **Bela past.** (katerakoli izdaja)

NOVAK, Bogdan: Zbirka **Zvesti prijatelji.** Ljubljana: Mladinska knjiga, Karantanija.

PARTLIČ, Tone: **Hotel sem prijeti sonce.** (katerakoli izdaja)

PERGAUD, Louis: **Vojna gumbov: roman o mojem dvanajstem letu.** Prevod Marko Trobevšek. Ljubljana: Cankarjeva založba, 2001.

PREGL, Slavko: **glej Prilogo 3. (Velika pustolovščina, Geniji v kratkih hlačah, Geniji v dolgih hlačah, Priročnik za klatenje, Spričevalo, Usodni telefon).**

SELIŠKAR, Tone: **Bratovščina Sinjega galeba.** (katerakoli izdaja)

SIVEC, Ivan: **Pozabljeni zaklad.** Ilustracije Dunja Kofler. Ljubljana: kmečki glas, 1987 in 2001.

SPINNEN, Burkhard: **Konrad, Fridz in kunec.** Prevod Tamara Bosnič. Dob pri Domžalah: Miš, 2013.

SUHODOLČAN, Leopold: **Naočnik in Očalnik.** (katerakoli izdaja)

SUHODOLČAN, Primož: **Košarkar naj bo!** Ilustracije Uroš Hrovat. Ljubljana: Karantanija, 1994, 1999 in 2004. (iz iste serije še **Ranta vrača udarec!, Kolesar naj bo!**)

VIDMAR, Janja: **Nimaš pojma.** Ilustracije Svjetlan Junaković. Ljubljana: Mladika, 2006 in 2007.

VIDMAR, Janja: **Pink.** (katerakoli izdaja)

ZIDAR, Pavle: **Glavne osebe na potepu.** (katerakoli izdaja)

ZUPAN, Dim: Trilogija **Trnovska mafija. (Trnovska mafija, Trnovska mafija drugič: otroška povest, Trnovska mafija: v tretje gre rado).** Ljubljana: Prešernova družba.

PRILOGA 7

(pripravila: Mestna knjižnica Ljubljana, Pionirska-center za mladinsko književnost in knjižničarstvo)

SLOVENSKI KNJIŽNIČNO-MUZEJSKI MEGA KVIZ 2014/2015, 9. CIKEL

STARI EGIPT – ZAKLADNICA ČUDES

www.megakviz.si

Slovenski knjižnično-muzejski MEGA kviz je moderna oblika knjižnično-informacijskega opismenjevanja. Organizacijsko in strokovno ga vodi Mestna knjižnica Ljubljana, Pionirska – center za mladinsko književnost in knjižničarstvo v sodelovanju s Pedagoško sekcijo pri Skupnosti muzejev Slovenije in (v letošnjem letu) z Narodnim muzejem Slovenije.

Glavna cilja kviza sta spoznavanje kulturne dediščine in spodbujanje sodobnih pismenosti. Projekt poteka v šolskem letu, od oktobra do maja, učence k reševanju spodbujajo splošne in šolske knjižnice po Sloveniji. Kviz je primeren predvsem za učence drugega in tretjega triletja osnovne šole.

Vsak cikel kviza vsebuje pet sklopov. Posamezni sklop obsega vprašalnik (tudi v pdf obliki, primerni za tisk), obsežnejše gradivo o predstavljeni temi («Vse o ...») in vrsto spodbud za nadaljnje raziskovanje (Radovednež) in potepanje (Potepuh), opremljen pa je tudi s slikovnim in video gradivom ter vrsto e-povezav.

Letošnji cikel smo posvetili obdobju **starega Egipta**. Deveti cikel so pomagali ustvarjati sodelavci Narodnega muzeja Slovenije, ki so pripravili odlično razstavo z naslovom *Mumija in krokodil: Slovenci odkrivamo dežele ob Nilu*. Razstavo si lahko ogledate v prostorih Narodnega muzeja Slovenije – Metelkova, in sicer do februarja 2015.

Predstavitve kviza pripravljamo v sklopu **strokovne srede, 8. oktobra 2014, ob 10. uri**, v Narodnem muzeju Slovenije – Metelkova, Maistrova 1, Ljubljana.

MEGA kviz lahko od 8. oktobra 2014 rešujete v celoti (vseh 5 sklopov) na www.megakviz.si.

Najkasneje do **15. maja 2015** bodo reševalci sami ali njihove splošne in šolske knjižnice poslali obrazce z žigi in rešitve na natisnjenih vprašalnikih na naslov:

Mestna knjižnica Ljubljana, Pionirska – center za mladinsko književnost in knjižničarstvo, Kersnikova 2, 1000 Ljubljana, s pripisom »za MEGA kviz«.

V začetku junija 2015 bomo pripravili **končno MEGA žrebanje za reševalce kviza**.

V šolskem letu 2014/2015 so v MEGA kviz uvrščeni naslednji vsebinski sklopi:

Kdo so bili stari Egipčani?

Stari Egipt je naziv za eno izmed prvih visokih civilizacij. Razvila se je v dolini Nila, največje afriške reke. Država, ki je nastala okrog leta 3.000 pr. n. št., ko je faraon Menes združil Zgornji in Spodnji Egipt, je obsegala širše območje današnjega Egipta. Državo je vodil vladar, ki so ga Egipčani imenovali faraon in si ga predstavljali kot boga z neomejeno močjo. Njegove ukaze so sprejemali višji in nižji uradniki, ki so delo razdelili med obrtnike, trgovce, kmete in sužnje. Leta 525 pr. n. št. je bila država pridružena Perzijskemu imperiju, s čimer se je končalo obdobje starega Egipta, ki je trajalo kar 2500 let.

Kako so živeli stari Egipčani?

Stari Egipčani so sloveli po spretnosti v matematičnih vedah, saj so le z natančnimi meritvami lahko ukrotili vsakoletne poplave reke Nil in jih izkoristili sebi v prid. Prav zahvaljujoč izjemnemu znanju matematike so bili tudi mojstri gradbeništva. Še posebno so poznani po ogromnih grobnicah v obliki piramid, ki so jih gradili vladarjem, faraonom. Z natančnim opazovanjem dogajanja na nebu so stari Egipčani izdelali enega prvih koledarjev. Uporabljali so eno izmed najstarejših pisav, imenovano hieroglifi, s katero so pisali na različne podlage, med drugim na papirus.

Zgodovina raziskovanj starega Egipta

Stari Egipt že tisočletja privlači s svojo zgodovino. Tisto pravo raziskovanje Egipta pa se je pričelo z Napoleonovim pohodom v deželo ob Nilu. Učenjaki slavnega Francoza so z osvajalskih pohodov v domovino prinesli številne egipčanske predmete, od papirusnih zvitkov pa do drobcev arhitekture. Že od tedaj staroegipčanska kultura in starine v nas vzbujajo nenehno občudovanje. Dve izmed najzanimivejših in najpomembnejših odkritij do današnjih dni sta grobnica faraona Tutankamona ter dešifriranje staroegipčanske pisave, hieroglifov.

Slovenci odkrivamo dežele ob Nilu

Malo znano je dejstvo, da so bili med uspešnimi in svetovno pomembnimi raziskovalci Afrike tudi Slovenci. S pomočjo njihovih daril je Narodni muzej Slovenije pridobil številne predmete iz časa starega Egipta. V Narodnem muzeju Slovenije se na razstavi *Mumija in krokodil* podajte na vznemirljivo popotovanje po stopinjah treh rojakov, Antona Lavrina, Ignacija Knobleharja in Jožefa Švegla. Med najzanimivejšimi razstavljenimi predmeti boste našli človeško mumijo svečenika Akesuite, ki počiva v »pravcati« grobnici, ter nagačenega nilskega krokodila.

Čas starega Egipta in naši kraji

Kaj se je dogajalo na ozemlju današnje Slovenije, ko so starim Egipčanom vladali faraoni in so puščavo krasile velike piramide? Narodni muzej Slovenije hrani številne dragocene najdbe, ki pričajo o življenju različnih ljudstev, ki so poseljevala naš prostor istočasno kot stari Egipčani. Od Idola z Ljubljanskega barja, ki priča o življenju koliščarjev, do pozlačenega kipa Emonca, ki je krasil grob premožnega Rimljana, se odvija mnogo zgodb. Potovati v preteklost, na območje starega Egipta in sedanjega slovenskega ozemlja hkrati, bo prava avantura!